

ÜÇ DEĞERLENDİRİCİ ARASINDA KOL ÇEVRE ÖLÇÜMÜNÜN GÖZLEMCI İÇİ VE GÖZLEMCİLER ARASI GÜVENİLİRLİĞİ

Beyza KALAYCI¹, Yaren ENGİN¹, Türkan AKBAYRAK¹, Serap ÖZGÜL¹, Gamze Nalan ÇİNAR¹

¹Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Temel Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

 0000-0001-5840-5252

 0000-0002-2362-6773

 0000-0001-8700-2153

ÖZ

Giriş: Fizyoterapi ve rehabilitasyon alanında, değerlendirme metodları birden fazla fizyoterapist tarafından birçok kez kullanılmaktadır. Bu nedenle, ölçümlerin terapistin tekrarlı ölçümünde ve terapistler arasında güvenilir olması önemlidir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı farklı fizyoterapistler ve çeşitli ölçüm noktaları arasında üst ekstremité çevre ölçümünün gözlemci içi ve gözlemciler arası güvenilirliğini belirlemektir.

Metod: Bu kesitsel araştırma Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi'nde yürütüldü. Çalışmaya 18 yaş ve üzeri sağlıklı erkekler dahil edildi. Çalışma başlangıcında kıdemli fizyoterapist (10 yıl deneyim) tarafından, ölçümleri uygulayacak diğer fizyoterapistlere (<1 yıl deneyim) ölçüm protokolünün detayları hakkında bilgi verildi. Ölçüm yapan tüm gözlemciler sağ elini kullanmaktadır. Çevre ölçümlerinden önce, standardizasyonun sağlanması amacıyla referans noktalar kıdemli fizyoterapist tarafından perimetre ile belirlendi. Ölçümler, bireylerin dominant üst ekstremiteleri sorgulanarak yapıldı. Değerlendirme sırasında bireylerin el bileği nötr pozisyonda desteklendi ve bireylerden herhangi bir kas kontraksiyonu yapmamaları istendi. Ölçümlerde standart, elastik olmayan, hassasiyeti 0,1 cm, genişliği 1 cm olan mezura kullanıldı. Ölçümler üç gün sonra günün aynı saatinde ve aynı koşullarda (pozisyon, referans noktaları vb.) tekrarlandı. İkinci gözlemde önce bireylere ölçüm sonuçlarını etkileyebilecek beslenme ve fiziksel aktivite düzeylerinde değişiklik olup olmadığı sorgulandı. Çalışmaya kör olan bir kişi, gözlemcilerin ölçüm sonuçlarını kaydetti. Tanımlayıcı istatistikler ortalama ve standart sapma değerleri ile sunuldu. Gözlemci içi ve gözlemciler arası güvenilirliğin hesaplanmasında sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) kullanıldı.

Bulgular: İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edildi. Bu çalışmaya 36 birey dahil edildi (ortalama yaş $25,14\pm0,91$ yıl, VKİ: $24,32\pm0,58$ kg/m²). Referans noktalarından alınan ölçüm sonuçları gözlemci içinde yüksek güvenilirliğe sahipti ve istatistiksel olarak anlamlıydı (ICC 0,91-1,00, $p<0,001$).

Sonuç: Tüm gözlemcilerin birinci ölçümlerinin gözlemciler arası güvenilirliği, her iki ölçüm için de orta ile yüksek güvenilirlik gösterdi (ICC: 0,81-0,99, $p<0,001$). Bu çalışma, üst ekstremité çevre ölçümünün klinik uygulama için güvenilir bir yöntem olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevre ölçümü, güvenilirlik, ICC, üst ekstremité

İletişim/Correspondence

Beyza KALAYCI

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi,
Temel Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

E-posta: nalan.gd@gmail.com

Geliş tarihi/Received: 05.06.2024

Kabul tarihi/Accepted: 24.07.2025